

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Bakalářská práce

2018

Julius Gažik

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky a psychologie

Motivace žáků ke studiu učebního oboru truhlář

Bakalářská práce

Autor: Julius Gažik
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Učitelství praktického vyučování
Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Tomáš Komárek, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Julius Gažík
Studium:	P15K0273
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Učitelství praktického vyučování
Název bakalářské práce:	Motivace žáků ke studiu učebního oboru truhlář.
Název bakalářské práce AJ:	Pupils' motivation to study apprenticeship as a carpenter.

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce si klade za cíl zjistit jaká je motivace studentů ke studiu učebního oboru truhlář. Práce je rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou. Teoretická část bude zaměřena na zkoumání toho, co vede žáky ke studiu tohoto učebního oboru. Z jakého prostředí pochází. Co od tohoto učebního oboru očekávají oni i jejich rodiče. Do jakých společenských vrstev se zařadí po dokončení studia. Jaké mají další možnosti ve svém karierním růstu. Praktická část bude zaměřena na vypracování dotazníku, na možná rizika spojená s touto profesí. Klíčová slova: motivace, obor truhlář, možnosti, rizika

Použitá literatura: PRÁŠILOVÁ, Michaela. Tvorba vzdělávacího programu. Praha: Triton, 2006. První pomoc pro pedagogy. ISBN 80-7254-712-7. JÚVA, Vladimír. Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-85931-95-8. KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ. Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky. Brno: Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2. KYRIACOU, Chris. Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování. 2. vyd. Přeložil Dominik DVOŘÁK, přeložil Milan KOLDINSKÝ. Praha: Portál, 2004. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-965-8 PLEVOVÁ, Irena a Alena PETROVÁ. Obecná psychologie. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-244-3247-2.

Garantující pracoviště:	Katedra pedagogiky a psychologie, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	PhDr. Mgr. Tomáš Komárek, Ph.D.
Oponent:	Mgr. Olga Kesnerová Řádková, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	11.2.2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedl jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne:

Poděkování

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování PhDr. Mgr. Tomáši Komárkovi, Ph.D. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení bakalářské práce, a za profesionální přístup, trvalou ochotu a vstřícnost. Dále bych rád poděkoval své rodině za podporu a pochopení během studia.

Anotace

GAŽIK, Julius. *Motivace žáků ke studiu učebního oboru truhlář*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2018. 44 s. bakalářská práce.

Bakalářská práce si klade za cíl zjistit, co žáky motivuje ke studiu učebního oboru truhlář. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na zmapování základních pojmů motivací, charakteristiku středního odborného školství a učebního oboru truhlář, dále se práce zaměřuje na zkoumání možnosti profesního růstu žáků po vyučení. Praktická část zjišťuje kvalitativní a kvantitativní výzkumnou metodou, z jakého sociálního prostředí pochází dotazovaní respondenti, jaké jsou motivační faktory žáků devátých tříd základních škol k volbě tohoto povolání, jak jsou spokojeni s výběrem školy, ve které se učí zvolený učební obor.

Klíčová slova: motivace, studijní obor truhlář, střední odborné školy, adolescence

Annotation

GAŽIK, Julius. *Students motivation to the carpenter profession*. Hradec Králové:

Faculty of Education, University Hradec Králové, 2018.44 p. Bachelor's work

The aim of the work is to find out what motivates students to study the carpentry. It is divided into two parts: theoretical and practical. The first one maps basic terms of motivation, the characteristics of secondary vocational education and the branch of carpentry and also focuses on a research of possible further professional growth after completing the apprenticeship.

The practical part uses qualitative and quantitative research to analyse the social environment of the respondents, some motivation factors for choosing this occupation by pupils leaving the elementary school, how satisfied they are with their choice of school, where they learn their branch of study.

Key words: motivation, branch of study: carpenter, carpentry, secondary vocational schools, adolescence.

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářská práce je uložena v souladu s rektorským výnosem č. 1/2013 (Řád pro nakládání se školními a některými jinými autorskými díly na UHK).

Datum: .....

Podpis studenta: .....

OBSAH

1	Úvod.....	10
2	Základní poznatky teorií motivace.....	12
1.1	Hlavní principy a modely motivace	12
1.2	Základní pojmy teorie motivace.....	13
1.3	Motivace a motivování.....	14
1.4	Teorie vysvětlující, co člověka motivuje k práci	15
1.5	Vroomova teorie očekávání v motivačním procesu.....	16
1.6	Intrinsická motivace	17
3	Střední odborné školy a učiliště	18
4	Jak si vybrat budoucí povolání?.....	19
4.1	Výběr vhodného řemesla.....	20
4.2	Co znamená pojem řemeslo	21
5	Obor truhlářství, tradice a jeho vývoj	22
5.1	Vzdělávání učebního oboru truhlář	23
5.2	Odborné kompetence.....	23
5.3	Ukončení dosaženého vzdělávání	24
5.4	Možnost profesního růstu v oboru.....	25
6	Realizované šetření	27
6.1	Vymezení problému a stanovení cíle výzkumného šetření	27
6.2	Použité výzkumné metody	28
6.3	Výzkumný vzorek	29
6.4	Analýza získaných výsledků šetření.....	30
6.4.1	Prezentace výsledků první fáze výzkumu.....	30
6.4.2	Prezentace výsledků druhé fáze výzkumu	37
6.5	Závěr šetření	41
7	Závěr	43
	Seznam použité literatury	45
	Seznam tabulek a grafů.....	47

Úvod

Chcete ve světě vyniknout? Musíte pracovat, zatímco jiní se baví.

Winston Churchill

Téma bakalářské práce jsem si vybral na základě svého pedagogického působení na středním odborném učilišti, kde je realizována příprava žáku na jejich budoucí profesi truhlář.

Ukončením povinné školní docházky na základních školách má většina žáků již rozhodnuto, na jakou profesní dráhu se ve svém dalším vzdělávacím procesu vydají. Pro žáky, ale ani pro jejich rodiče není volba budoucí profese a výběr správné školy lehké rozhodnutí. Nástup žáka do vzdělávací instituce, kde se již připravuje na své budoucí povolání, je významnou životní událostí. Správná či nesprávná volba oboru může ovlivnit jeho životní spokojenost při přípravě na budoucí povolání a následně pak i životní spokojenost v jeho budoucím životě. Je proto pochopitelné, že se žáci ve větší míře o volbě svého povolání nerozhodují sami, ale jsou někým motivováni a při své volbě mohou být ovlivněni rodiči, školou, kamarády.

Teoretická část předkládá hlavní poznatky teorií motivace. Nastihuje specifikaci odborného učňovského školství a charakteristiku řemeslné práce v oboru truhlář. Práce poukazuje na požadavky, které jsou kladeny na žáky, jak po stránce zdravotní, psychické, odborné, které musí uchazeč splňovat.

Praktická část je zaměřena na získání informací, co žáky nejvíce motivovalo k volbě povolání. Z jakého sociálního prostředí pochází. Co od tohoto učebního oboru očekávají oni i jejich rodiče a jaké mají další představy o svém profesním růstu. Následně jsou v praktické části práce prezentovány výsledky výzkumné šetření, které probíhalo ve dvou fázích. V první fázi byla použita kvalitativní metoda výzkumu a ve druhé fázi kvantitativní metoda.

Teoretická část

1 Základní poznatky teorií motivace

Motivace je odvozena z latinského slova *movere*, což znamená *hýbati se*. Jde tedy o souhrn hybných činitelů, které vedou jedince k tomu, aby něco vykonal (nebo naopak nekonal). Motivací v obecné rovině se zabývají obecné teorie motivace, které patří mezi základní oblasti výzkumu obecné psychologie.

1.1 Hlavní principy a modely motivace

Nakonečný (1997) rozlišuje dva základní principy motivačního procesu: ***princip homeostatický a princip hédonický***. Tyto dva principy se v různých modifikacích promítají do většiny teorií motivace.

Madsen (1979) navrhuje čtyři základní skupiny motivačních modelů:

- homeostatický model
- pobídkový model
- kognitivní model
- humanistický model

Homeostatický model

Princip udržování a restaurace rovnováhy - princip homeostázy – zavedený fyziologem W. B. Cannonem. Jedná se o cyklický proces, vycházející ze stavu vnitřní rovnováhy. Je-li tato rovnováha je něčím narušena, aktivizují se určité potřeby a organismus se tak dostává do *motivovaného stavu*, tedy stavu směřujícího k obnovení původní rovnováhy. Madsen (1979) k tomuto modelu uvádí, že se jedná o nejstarší model v dějinách psychologie motivace.

Pobídkový model

Pobídkový model se objevil jako reakce na model homeostatický. Mnohé experimenty totiž ukázaly, že homeostatický koncept nedokáže vysvětlit některé primární biologické motivace (explorační pud).

Bedrnová a Nový (1994) uvádí, že pobídkový (též aktivační) model motivace lépe vysvětluje motivy emocionálně akcentované. Vyhovuje motivům, v jejichž skladbě je výrazně zastoupen strach, agrese, vazba na druhé osoby, výkonnost nebo moc.

Kognitivní model

Vychází z předpokladu, že poznávací děje mají motivační účinky, a že s poznáváním souvisí připravenost člověka k určitému typu reakce. Na rozdíl od pobídkového modelu, model kognitivní předpokládá, že kognitivní procesy determinují dynamické procesy a organismu tak přiznává i aktivitu nezávislou na vnějších pobídkách. Typickým představitelem je L. Festinger.

Humanistický model

Klíčovými se zde stávají pojmy jako seberealizace nebo termín sebeaktualizace, systém hodnot. Humanisté chápou člověka jako aktivní bytost, usilující o smysluplné prožití života. Tato „vůle ke smyslu“ (Frankl, 1997) tvoří hlavní motivační „motor“ lidského chování. Za nejvýznamnější představitele tohoto směru jsou považováni A. Maslow a C. Rogers.

1.2 Základní pojmy teorie motivace

Potřeba a motiv

Pojem *potřeba* byl velmi významný pro H. Murraye, který ho chápal jako synonymum pro pud a vypracoval seznam nejdůležitějších potřeb, které rozdělil do tzv. viscerogenních (primárních) a psychogenních (sekundárních) potřeb. Podle Plhákové (2004) má Murray největší zásluhu na tom, že pojem *potřeba* získal tak významné místo v teoriích motivace.

Nakonečný (1997) dělí potřeby do tří skupin:

- biologické (hlad, žízeň),
- ekonomické (vlastnictví),
- psychologické (sociální kontakty, uznání).

Jako příklad terminologické nejednotnosti můžeme uvést podobnou kategorizaci Plhákové (2004), která naopak nehovoří o základních skupinách potřeb, ale motivů.

Motivy:

- sebezáchovné (biologické),
- stimulační,
- sociální,
- individuální psychické.

Stimul a incentiva

Na rozdíl od motivu se u stimulu jedná pouze o vnější působení, záměrné či nezáměrné ovlivňování člověka. Bedrnová a Nový uvádí: „*Stimul, vnější pobídka, má žádoucí motivační účinek, tedy podníti vnitřní pohnutku pouze v tom případě, když tento stimul je v souladu s motivačním profilem, aktuální situací člověka, na kterého má zapůsobit*“.
(Bedrnová, Nový 1994, s. 211)

Dle Tureckiové (2004) *stimuly* posilují žádoucí projevy chování a *incentivy* jsou podněty, které podpoří proces motivace.

1.3 Motivace a motivování

Dle Nakonečného (1997) motivace zahrnuje:

1) vnější činitele, kterými jsou například:

- odměny,
- tresty,
- příkazy,
- prosby, přání a očekávání druhých,
- nabídky, pobídky,
- vzory (také antivzory) – vedou k nápodobě (nebo odmítání),
- další podmínky vnějšího prostředí.

2) vnitřní činitelé:

- potřeby (nižší, vyšší),
- zájmy,
- emoce,
- pocit povinnosti – tzv. morální motivace,
- návyky,

- postoje a hodnoty (názory), životní plány, cíle a ideály.

V obecné rovině se dá konstatovat, že proces *motivace* určuje zaměření (zacílení), trvání a intenzitu chování.

Motivování je proces působení na oblast motivace druhého člověka, prostřednictvím vnějších činitelů (stimulů).

1.4 Teorie vysvětlující, co člověka motivuje k práci

Maslowova teorie hierarchie potřeb

Teorie hierarchie lidských potřeb se stala velmi populární a je pravděpodobně jednou z nejčastěji citovaných potřeb. Maslow seřadil potřeby do následující hierarchie, která bývá často znázorňována ve tvaru pyramidy (přičemž potřeba seberealizace stojí na vrcholu a potřeby fyziologické v základu):

- fyziologické potřeby,
- potřeby bezpečí,
- sociální potřeby,
- potřeba uznání,
- potřeba seberealizace.

Principem Maslowovy teorie je postupné uspokojování potřeb – jako první musí být uspokojeny potřeby na nižších stupních. Teprve po naplnění potřeb fyziologických a potřeb bezpečí mohou být vnímány a realizovány potřeby na vyšších stupních. Potřeba seberealizace, nacházející se na vrcholu pyramidy, nemusí být naplněna nikdy.

Madsen (1979) vysvětluje Maslowovu hierarchii potřeb takto: *„Hierarchická organizace potřeb vede k tomu, že neuspokojené „nižší“ potřeby převládnu a zvítězí v konfliktu nad neuspokojenými „vyššími“ potřebami. Seberealizace tedy vyžaduje uspokojení všech ostatních potřeb. Seberealizující se jedinci musí být tedy všeobecně uspokojeni a duševně zdraví. Jenom potřeby, které jsou neuspokojeny, jsou motivačními silami. Teprve je-li nižší potřeba uspokojena ... může dominovat potřeba vyšší a determinovat chování jedince.“* (Madsen, 1979, s. 294)

Herzbergova dvoufaktorová teorie potřeb:

Herzberg dospěl k závěru, že pracovní spokojenost ovlivňují dvě zásadně odlišné skupiny faktorů.

1) **Hygienické faktory** se vztahují k pracovnímu prostředí. V podstatě se jedná o vnější faktory motivace. K těmto faktorům patří:

- politika organizace a vedení,
- kontrola,
- plat,
- mezilidské vztahy,
- pracovní podmínky.

2) **Motivátory** úzce souvisí s pracovní spokojeností a vztahují se k práci samé, k jejímu

obsahu. Jsou to vnitřní motivační faktory, které určují vztah člověka k práci.

Do skupiny motivátorů Herzberg zařadil:

- úspěch,
- uznání,
- práci samotnou,
- odpovědnost,
- možnost postupu.

Pokud jsou tyto faktory v žádoucí kvalitě, jsou zdrojem pracovní spokojenosti a motivace. Jejich nepřítomnost či nedostatečná kvalita vedou k tomu, že člověk není motivován či spokojen, nejsou však příčinou nespokojenosti.

1.5 Vroomova teorie očekávání v motivačním procesu

Valence představuje subjektivně vnímanou hodnotu cíle. **Očekáváním** (expektance) se rozumí subjektivní pravděpodobnost dosažení cíle. Vroomova teorie říká, že čím víc je pro nás cíl subjektivně přitažlivější a zároveň čím víc věříme, že se nám podaří cíle dosáhnout, tím usilovněji bereme svoji činnost vykonávat. To lze vyjádřit rovnicí: *motivace = očekávání x valence* (Tureckiová, 2004).

1.6 Intrinsická motivace

Intrinsická motivace je koncept vysvětlující chování, které není motivováno pouhým redukováním fyziologických potřeb ale potřebami *sebeurčení*. Jde o chování, jehož hlavní motivační zdroj spočívá v pocitu uspokojení a radosti ze samotné činnosti, nikoliv z vnějších stimulačních zdrojů (činnost je motivující sama o sobě). Za určitých okolností můžou vnější stimuly intrinsicky motivované jednání dokonce poškodit, jak dokládá výzkum provedený Decim počátkem 70. let 20. století.

Deci zadal dvěma skupinám studentů práci, o které věděl, že všechny zúčastněné baví a přináší jim potěšení (šlo o skládání obrazů z barevných kostek). Řečeno Deciho terminologií: studenti byli k této práci motivováni čistě intrinsicky. Před započítím pokusu se část studentů dozvěděla, že za každý správně složený obrazec dostane každý z nich jeden dolar. Druhá skupina studentů o tom nevěděla a žádná odměna jim nebyla přislíbena. První fáze pokusu skončila vyplacením odměn jedné skupině studentů, o čemž studenti, kteří nebyli odměněni, opět nevěděli. V druhé fázi pokusu měli všichni pokračovat ve stejné činnosti. Studentům, kteří byli odměněni, bylo oznámeno, že dále již budou pokračovat bez finančních odměn. Ukázalo se, že skupina studentů, která byla za původně čistě intrinsicky motivovanou činnost finančně odměněna, strávila skládáním kostek v druhé části pokusu kratší dobu, než skupina, která odměna nebyla. Podle Deciho vnější odměny narušily vnitřní motivaci. (dle Plhákové, 2004).

Plháková (2004) uvádí, že od té doby bylo provedeno víc než 100 pokusů, které potvrdily, „že *hmatatelné a předvídatelné vnější odměny, jakými jsou peníze, bonbony či osvědčení, snižují vnitřní motivaci k provádění subjektivně přitažlivých aktivit.*“ (Plháková, 2004, s. 383).

Takto formulované výsledky by mohly vést vedoucí pracovníky k mylnému (a úsměvnému) závěru, že je tedy lépe pracovníky vůbec neodměňovat, aby nebyla narušena jejich intrinsická motivace. Byl by to samozřejmě mylný závěr, neboť odměny mohou za určitých okolností, jak Deci sám dokládá, naopak vnitřní motivaci posílit.

Podle Deciho je důležité rozlišovat mezi dvěma aspekty odměn. Prvním z nich je aspekt *kontrolující a manipulativní*. Je-li odměna motivována tímto aspektem, je-li tedy jejím cílem „někoho si koupit“, vytvořit u někoho pocit vděčnosti, či jinak ovládnout chování druhého člověka, pak, v souladu se závěry zmíněných výzkumů, může dojít

k narušení vnitřních motivací odměněného. Odměna však může mít také aspekt *informativní*. Jinak řečeno, odměna může potvrdit a podpořit aktivitu a osobní iniciativu druhého člověka a tím ji posílit. (Plháková, 2004)

Typickým příkladem intrinsicky motivovaného jednání je hra a umělecká tvorba. Vnitřně (intrinsicky) motivované jednání můžeme také často pozorovat v oblasti sportu, u zájmových sdružení, ale i u mnoha druhů profesí. Protipólem intrinsicky motivovaného jednání je jednání motivované extrinsicky, tedy stimulované „zvenčí“, směřující k cíli, jenž je teprve prostředkem k dosažení dalšího cíle. Jde především o pojetí práce, kterou vykonáváme hlavně pro to, abychom vydělali peníze, které použijeme k dosažení jiného cíle.

2 Střední odborné školy a učiliště

Střední odborné školství má v České republice dlouholetou tradici a jeho počátky sahají do 19. století, kdy vznikaly nové pokračovací školy, jež poskytovaly odborné vzdělání pro potřeby řemeslných dovedností. Po 2. světové válce přichází výrazná snaha o zrovnoprávnění všeobecného a středního odborného školství. Školy vzdělávající učně se staly součástí školské soustavy. V roce 1984 byla zrušena příprava učňů na základě učební smlouvy a všichni absolventi, kteří se vzdělávali v odborných učilištích, získali postavení žáků (Průcha, 2009).

Střední odborná učiliště (dále jen SOU) poskytují vzdělání v tříletých, případně v dvouletých učebních oborech, zakončených výučním listem. Oproti tomu střední odborné školy (dále jen SOŠ) nabízejí svým žákům čtyřleté učební obory, které jsou zakončeny maturitní zkouškou nebo výučním listem a maturitní zkouškou. Obě tyto vzdělávací instituce se zaměřují především na profesionalizační funkci vzdělání a jeho účelem je vzdělat žáky pro jejich dobré fungování a uplatnění v pracovním životě. Pro absolvování těchto škol je podmínkou ukončení povinné školní docházky a splnění vstupních požadavků pro přijetí ke studiu. Forma a obsah podmínek pro přijetí je plně v kompetenci ředitele školy a liší se dle zaměření dané školy a na základě vzdělávací poptávky v určité oblasti.

Výuka na těchto školách probíhá dle rozvrhu, který je upraven na sudé a liché týdny. V jednom týdnu žáci navštěvují svou školu a věnují se teoretické části odborné výuky a všeobecnému vzdělání a v následujícím týdnu absolvují praktickou část svého vzdělávání. Ta probíhá ve školních dílnách, nebo je zajištěna na smluvních pracovištích v partnerských firmách, kde žáky vedou vzdělání odborníci daných profesí. Střední odborné školství je formou výuky specifické a výrazně se liší od běžných středních škol a gymnázií (Průcha, 1997).

Škola je instituce, jejíž hlavní úlohou je žáky vzdělávat a vychovávat a vedle rodiny plní i nezanedbatelnou a nenahraditelnou socializační funkci (Jedličková, 2005). Zde se potkávají žáci se svými spolužáky, se skupinami vrstevníků a při svém kvalifikačním růstu i s jinou generací. Škola má tedy pro adolescenty nemalý význam při přebírání životních hodnot a norem.

3 Jak si vybrat budoucí povolání?

Už od dětství jsme přemýšleli, kým budeme, až vyrosteme. Někdo z nás se chtěl stát pilotem, kuchařem, řidičem kamionu, kosmonautem, ale také třeba popelářem. Toto rozhodnutí je v životě mladého člověka v období adolescence jedno z nejtěžších rozhodnutí, které může ovlivnit celý jeho život. Ke každé profesi vede dlouhá cesta, tento obtížný krok musí učinit adolescent již v raném období patnácti let.

Podle Vágnerové (2000) je adolescence vývojové období mezi pubertou a ranou dospělostí ve věku od 15 do 20 let. Je to období, ve kterém jde hlavně o zralost a mělo by končit ekonomickou nezávislostí a nástupem profesní kariéry, přičemž úroveň psychického, biologického a sociálního vývoje může být rozdílná. V dnešní době se však věk sociální zralosti a ekonomické nezávislosti prodlužuje, neboť jsou na profesní přípravu adolescentů kladeny stále větší požadavky ve vzdělávání.

Výběr střední školy je důležitým krokem, který musí žáci učinit, aniž by tušili něco o svém budoucím povolání. Mnoho patnáctiletých dětí nemá ani tušení, kam by jejich další kroky měly směřovat, proto je velmi důležitá pomoc při výběrů budoucího povolání od rodičů a kamarádů. V případě, že si žák nevybere zaměření, které ho bude bavit, je velmi pravděpodobné, že školu projde s velkým sebezapřením nebo ji nedokončí. Člověk

v pubertě má totiž o světě jiné představy, než jak to ve skutečnosti bývá. Pro někoho může být trefou do černého výběr správné školy a oboru a pro některé to může být dlouholetá cesta plná neuspokojení a neúspěchu, které mohou končit v krajních případech i nedokončením studia. Žáci nastupující na odborná učiliště, v kterých bývá rovnoměrně rozložena teoretická i praktická výuka, získávají potřebné zkušenosti, které jsou nezbytné pro výkon budoucího povolání a usnadní jim nástup do pracovního procesu. Volba povolání je náročnější než výběr samotné školy, protože špatnou školu opustíme po ukončení studia, ale výběr povolání nám zůstává na celý život. Povolání, které nás baví a naplňuje, pro nás může znamenat život plný odborných zkušeností a finančního úspěchu. Pokud ale námi vybrané povolání pro nás není přínosem, můžeme strádat jak po citové, tak finanční stránce. Volbu budoucího povolání je opravdu nutné nepodceňovat. Při výběru škol by se žáci měli zaměřit na to, zda jejich obor bude mít v budoucnu uplatnění a jestli umožňuje návazné studium. Pro žáky jejich rodiče je dobré využít dny otevřených dveří, které probíhají na všech typech středních škol. Zde jsou seznámeni odbornými pracovníky s historií školy, na jaké vzdělávání je škola zaměřena a mají možnost nahlédnout do prostorů teoretické i praktické výuky dané školy. Dnes mají žáci devátých tříd možnost navštívit úřady práce, které mají pro výběr budoucího povolání žáků zřízena poradenská centra. Tato poradenská služba je zdarma. Uchazeči o studium si zkusí formou pohovoru a testů, jaké je pro ně správné povolání.

4.1 Výběr vhodného řemesla

Vybrat si vhodné řemeslo v deváté třídě základní školy není snadným úkolem. V době dospívání má mladý člověk spoustu různých zájmů, které většinou nesouvisí s výběrem budoucího povolání. Silným motivačním faktorem k výběru budoucího povolání bývalo předávání řemeslných dovedností u lidí, kteří jsou v příbuzenském svazku. Nejčastější předávání řemeslných dovedností bývalo z otce na syna, ze strýce na synovce, z praoce na vnuka.

Výzkum prokazuje, že potomci mají tendenci volit si své zaměstnání shodné se zaměstnáním jejich rodičů, avšak větší shoda bývá prokazována se zaměstnáním otce a může souviset s patriarchální rodinou (Mezera, 2008).

Lidé ovlivňují své pracovní a další prostředí, v němž působí, a jak upozorňuje Mezera (2008), jedinci stejného zaměstnání si bývají vzájemně podobní, ať už svými zájmy, názory či hodnotami, je proto pochopitelné, že potomci následují své rodiče nejen na základě dědičnosti ale i výchovou a životním prostorem. Mezigenerační přenos nemusí být vždy pravidlem. Důležitou roli zde hraje vztah mezi příbuznými, a jakým způsobem dokáže starší generace vytvořit citovou vazbu k dané profesi. Mladší generace si volí řemeslo a obecně zaměstnání svých rodičů dobrovolně ze dvou příčin.

Prvním důvodem je specifický lidský kapitál, který jim v řemesle jejich rodičů poskytuje značnou komparativní výhodu. Konkrétně v řemeslech je tato výhoda velmi značná, jelikož u většiny řemesel je pracoviště totožné s domovem, díky čemuž se mladší generace velmi brzy dostane do bezprostředního kontaktu s řemeslem. Druhou příčinou volby řemesla rodiče je zděděné jméno s určitou prestiží a odborným postavením, které rodiče vybudovali během svého působení v řemesle. Právě prestiž může pro mladší generace představovat určitý druh lidského kapitálu, například již vybudovaná bohatá síť klientely, která zůstává danému jménu věrná. (Mezera, 2008)

4.2 Co znamená pojem řemeslo

Řemeslo je manuální dovednost, kterou řemeslník vykonává za účelem dosažení zisku. Řemeslné práce mají vysoký podíl ruční práce, která je spojena s používáním speciálních pomůcek a specializovaných nástrojů. Rozvoj řemesla byl v minulosti zajišťován dědičnou linií (předávání řemeslných zkušeností potomkům). V raném středověku vznikaly v Evropě řemeslnické kvalifikace, které získávaly kromě členů rodin vybraných řemeslníků i cizí učedníci, kteří byli za určitou finanční odměnu zaškoleny a stávali se takzvanými tovaryši. Zkušený řemeslný mistr vykonával jen nejobornější činnosti, a tovaryši připravovali materiály a základní výrobní technologie. Tyto méně náročné pracovní úkony museli tovaryši vykonávat zpravidla tři až čtyři roky. Ve dvanáctém až třináctém století začínají vznikat první profesní organizace řemeslníků – řemeslné cechy. Ty zavedly jednotné pracovní normy (cechovní pravidla), které byly závazné pro výkon práce (mistrovské kusy a tovaryšské zkoušky).

Nejstarší cechovní sdružení jsou známá z Itálie a Francie. V českých zemích vznikly v Praze v roce 1319 řezníci a v roce 1324 zlatníci, dále následovali nožíři, kováři, zbrojíři, ševci a další. (Janotka, 1987)

4 Obor truhlářství, tradice a jeho vývoj

Když se podíváme do historie nábytku, zjistíme, že jeho původ sahá až do doby kamenné. V této době byl však nábytek velmi primitivní stejně jako tehdejší lidská obydlí. Vznik a rozvoj nábytku doprovází lidstvo od nepaměti, kdy si začalo stavět svá obydlí a potřebovalo někde uklidit své věci, či na něčem spát, apod. Truhlářství patří mezi velmi stará a tradiční řemesla, jehož původ sahá až do starověkého Egypta. Když se posuneme blíže k evropskému kontinentu, tak zde zjistíme, že zde se toto řemeslo začalo rozšiřovat už ve středověku, kdy i prostý lid si začal pořizovat do svých obydlí první nábytek. Dláto, pila nebo například hoblík patří mezi tradičním truhlářské nářadí, které je taktéž známo od starověku.

Slovo truhlář pochází z německého slova die Truhe, v překladu truhla. Truhlář je odborník, který vyrábí, opracovává nebo renovuje nábytek a interiér ze dřeva. Tento řemeslník, umí pracovat se dřevem, dřevěnými částmi staveb a dalších výrobků ze dřeva. Vyrábí a opravuje dřevěný nábytek, dřevěné části staveb (okna, dveře), případně i jiné užité předměty ze dřeva, opracovává prkna a hranoly, popřípadě pracuje i s dýhami. V různých místech po republice má truhlář jiná pojmenování, například na Moravě se tomuto řemeslníkovi říká stolař, název je odvozen od slova stůl podobně jako v Německu der Tischler od der Tisch – stůl (podobně jako na Slovensku a v Polsku).

Hlavním pracovním materiálem pro truhláře je dřevo, nejčastěji vykonává pracovní úkony, mezi které patří řezání dřeva, broušení a hoblování. Dále provádí dýhování, dlabání čepů či čepování, lepení, klížení a nakonec i lakování dřevěného výrobku. Obor truhlář se dělí na několik hlavních podoborů jako například stavební truhlář, umělecký truhlář a modelář. Dřevo ke své práci získává na pile či ve specializovaných prodejnách. V dřívější době byly typické úkony, jako je řezání, hoblování či klížení. S nástupem moderní doby strojů se přistupuje k ohýbání, frézování a k jiným technikám. V minulosti než začaly vznikat první školy pro tento obor, učil se řemeslu učeň přímo od truhlářského

mistra, vlastníka truhlářské dílny, který zaměstnával tovaryše. V současné době se učební obor truhlář vyučuje na středních odborných učilištích. Tato učiliště vznikala přibližně v průběhu 20. století. (Kouřil, Buben, 2003)

5.1 Vzdělávání učebního oboru truhlář

Učební obor truhlář je tříletý a výuka probíhá v modelu týden škola, kde se věnují teoretické části odborné výuky a všeobecnému vzdělání a následující týden odborná praxe na dílnách pod vedením řemeslných mistrů. Během studia si osvojí odborné znalosti z materiálů, jeho zpracování a ošetření. Seznámí se s nástroji, naučí se jejich používání a údržbu. Po úspěšném dokončení profesní přípravy najdou absolventi využití v odvětvích dřevozpracující výroby zejména v oblastech výroby nábytku a zařízení a při zpracování dřevěných konstrukcí. Uplatnění najdou ve velkých, středně velkých i malých firmách při vykonávání odborných prací ve výrobě nábytku a zařízení, stavebně truhlářských výrobků, lehkých dřevostaveb, prvků zahradní architektury, hraček, domácích a hospodářských potřeb, obalů, podlahovin, při opravách a renovaci truhlářských výrobků. Odborně se může zapojit i v oblasti výrobní kontroly, případně i v oblasti kontroly jakosti výrobků, ekonomiky, obchodu a logistiky. V uvedených oblastech se uplatní jak v pozici zaměstnance, tak v pozici zaměstnavatele při výkonu vlastních podnikatelských aktivit.

5.2 Odborné kompetence

Termínem kompetence se rozumí soubor určitých schopností, dovedností a předpokladů k dané činnosti, které umožňují jednotlivci uplatnit se v daném oboru a nadále tyto schopnosti rozvíjet. Pokud jde o základní schopnosti získané během vývoje jedince, pak mluvíme o **kompetencích obecných**. Jde o komplexy činností bez ohledu na jejich odborné zaměření (např. týmová práce, rozhodování, analyzování problémů, řízení lidí aj.).

Profesní přípravou na odborných školách získávají žáci **kompetence odborné**, které je následně opravňují k výkonu daného povolání. V oboru truhlář se jedná především o kompetence:

Pracovat s návrhy a technickou dokumentací:

- schopnost absolventů pracovat s technickou dokumentací, včetně počítačových, odborných aplikací,
- vypracovat konstrukční a technologickou dokumentaci,
- navrhnout výrobek z výtvarného hlediska.

Zhotovovat základní výrobky truhlářské výroby, provádět jejich opravy a renovace:

- zhotovovat výrobky individuální a sériové výroby nábytku, bytového zařízení a stavebně truhlářské výroby, používat vhodné způsoby uskladnění, ošetření a přípravy materiálů,
- volit a používat vhodné ruční nástroje a strojně-technologické vybavení, provádět jejich seřízení a pravidelnou běžnou údržbu.

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci:

- Způsob ukončení vzdělávání a potvrzení bezpečnost práce jako nedílnou součástí péče o zdraví své i spolupracovníků podle příslušných norem,
- Znalost zásad poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázat první pomoc sami poskytnout. (ŠVP-truhlář čj.: SPŠ/694-3/2013-SPŠ-stavební Pardubice, s. 6,12,18,19).

5.3 Ukončení dosaženého vzdělávání

Vzdělání je ukončeno závěrečnou zkouškou - organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými právními předpisy. Závěrečná zkouška se skládá ze tří částí:

- písemná zkouška
- praktická zkouška z odborného výcviku
- ústní zkouška z odborných předmětů

Dosažený stupeň vzdělání: střední vzdělání s výučním listem. Dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list.

5.4 Možnost profesního růstu v oboru

Žák studující tříletý učební obor truhlář na učilištích, který je tříletým učebním s označením 33-56 E/01 již nemůže pokračovat v dalším studiu. Na tento typ studia se mohou přihlásit pouze žáci s lehkou mentální retardací (LMR).

Žáci studující tříletý učební obor na středním odborném učilišti s označením truhlář 33-56-H/01, umělecký truhlář a řezbář s označením 82-51 H/02, mají možnost dále pokračovat ve studiu na středních školách a po úspěšném dokončení i studovat na vysokých školách.

Mezi další motivační faktory patří průběh výuky odborné praxe na středních odborných učilištích. Teoretická i praktická výuka u klasických učebních oborů s označením (H) truhlář 33-56-H/01 je rozdělena rovným dílem „časových dotací“ (50% teorie, 50% praxe). Toto rozdělení platí již od prvního ročníku. Žáci, kteří jsou spíše manuálně zručnými, než studijními typy, si raději vybírají učební obory. Dalším důvodem studovat učební obor může být i skutečnost, že jsou žáci během svého studia finančně odměňováni za „produktivní práci“. Některé učební obory jsou podporovány formou státních dotací, které by měly být motivujícím faktorem pro žáky k výběru učebního oboru. Částka, kterou může žák učebního oboru získat se pohybuje v rozmezí od 200-2000 korun měsíčně. Tato částka je pro sociálně slabé rodiny nezanedbatelnou finanční pomocí, velmi často může být i rozhodujícím faktorem pro výběr budoucí školy pro jejich potomka.

Praktická část

5 Realizované šetření

6.1 Vymezení problému a stanovení cíle výzkumného šetření

Před ukončením školní povinné docházky čeká žáky nelehké rozhodnutí, jakým směrem by se měla ubírat jejich profesní dráha. Pro žáky, ale i pro jejich rodiče není volba budoucí profese a výběr správné školy lehké rozhodnutí. Výzkumné šetření je rozděleno do dvou fází. V první fázi, kde je využito kvalitativní metody, se šetření zaměřuje na získání informací o rodinném zázemí respondentů a o jejich spokojenosti s výběrem oboru a školy. Dále pak na představy respondentů o jejich dalším profesním růstu. Druhá fáze formou kvalitativní metody se zaměřuje na zmapování motivačních faktorů k výběru oboru truhlář.

Hlavní cíl šetření:

Hlavním cílem šetření je zmapovat, které motivační faktory žáky nejvíce ovlivnily k výběru učebního oboru truhlář.

Dílčí cíle šetření:

K ověření dále předložených kvalifikovaných předpokladů byly stanoveny následující dílčí cíle.

- C1: U vzorku respondentů zjistit, z jakých sociálních poměrů pochází.
- C2: U vzorku respondentů zjistit, jaká je jejich motivace k dokončení studia.
- C3: U vzorku respondentů zjistit, jak jsou spokojeni s výběrem školy.
- C4: U vzorku respondentů zjistit, jaké mají profesní plány do budoucna.
- C5: U vzorku respondentů zjistit, zda se pro volbu rozhodli na základě doporučení rodičů.
- C6: Na základě sběru dat zjistit, hierarchii motivů pro volbu povolání truhlář.

Kvalifikované předpoklady

Na základě vymezeného problému a nastaveným cílům je možné naformulovat i konkrétní kvalifikované předpoklady.

KP1: U respondentů převládá dobré rodinné zázemí, nad neuspokojivým rodinným zázemím.

K ověření kvalifikovaného předpokladu, bude sloužit dílčí cíl C1.

KP2: Respondenty motivuje k dokončení studia dobré uplatnění na trhu práce.

K ověření kvalifikovaného předpokladu, bude sloužit dílčí cíl C2.

KP3: U respondentů převládá spokojenost nad nespokojeností s výběrem školy.

K ověření kvalifikovaného předpokladu, bude sloužit dílčí cíl C3.

KP4: Respondenti z třetího ročníku budou chtít pokračovat ve studiu častěji než respondenti z prvního ročníku.

K ověření kvalifikovaného předpokladu, bude sloužit dílčí cíl C4.

KP5: U dotazovaných respondentů bude převládat jako motivační faktor pro volbu povolání vliv rodičů nad ostatními motivačními faktory.

K ověření kvalifikovaného předpokladu bude sloužit cíl C5.

6.2 Použité výzkumné metody

Výzkumné šetření probíhalo na základě dvou fází. V první fázi byla použita kvalitativní metoda s žáky 1. a 3. ročníků. Realizace výzkumu probíhala ve školním roce 2017 - 2018 v měsíci únoru. Žáci byli s cílem výzkumu seznámeni. Dotazování probíhalo jednotlivě a v soukromí, během praktického vyučování učitelem odborného výcviku. Celý rozhovor byl zaznamenán písemnou formou a následně zpracován a přepsán. Pro naplnění první fáze výzkumu byly vybrány tyto otázky:

- 1) Jaké je vaše rodinné zázemí?
- 2) Co vás motivovalo k výběru učebního oboru?
- 3) Jaká je vaše motivace k dokončení studia?
- 4) Jak jste spokojený s výběrem školy?
- 5) Jaké máte profesní plány do budoucna?

Ve druhé fázi šetření pro **zjištění motivačních faktorů k výběru učebního oboru truhlář** byla použita kvantitativní metoda ve formě dotazníků vlastní konstrukce. Dotazník byl vybaven oslovením respondentů s informací, k čemu budou získaná data použita. Žáci vyplňovali dotazník anonymně, během vyučovací hodiny za asistence pedagoga, aby mohl zodpovědět případné dotazy. Vyplňování dotazníků nepřesáhlo jednu vyučovací hodinu. Dotazník obsahuje šestnáct otázek s možnými motivačními faktory, z nichž jedna otázka byla otevřená pro uvedení motivačního faktoru, který v dotazníku nebyl uveden. Současně respondenti odpovídali na otázku, zda by si znovu vybrali stejnou školy. Na všechny otázky jim by nabídnuta škála odpovědí *spíše ano, ano, rozhodně ano, spíše ne, ne, nerozhodně ne, nevím*. Následně byla získaná data zpracovaná v programu Excel, převedena do tabulek na základě sledovaných faktorů.

6.3 Výzkumný vzorek

Pro kvalitativní výzkum byli náhodně vybráni čtyři žáci prvního a čtyři žáci ze třetího ročníku oboru truhlář z důvodu možného porovnání odpovědí mezi prvním a třetím ročníkem. Z důvodu ochrany osobních údajů jsou jména dotazovaných žáků (subjektů) smyšlená.

Cílovou skupinou pro druhou fázi šetření byli žáci všech ročníků učebního oboru truhlář. Celkem bylo rozdáno 65 dotazníků, žáci vyplňovali dotazník během vyučovací hodiny a tím byla zajištěna 100 % návratnost. Vzhledem k tomu, že jde o specifický učební obor, na který chodí převážně, ale ne vždy, chlapci, šetření se zúčastnili pouze chlapci. Zastoupení jednotlivých ročníků je uvedeno v níže uvedené tabulce č. 1. Větší počet žáků v prvním ročníku je z důvodu, že ne vždy všichni žáci školu úspěšně dokončí a odcházejí ze vzdělávacího procesu během školního roku nebo přecházejí na jiné obory.

Tab. č. 1 Složení respondentů dle ročníku

ročník	počet respondentů	procenta
1	25	38,5
2	21	32,3
3	19	29,2
celkem	65	100

6.4 Analýza získaných výsledků šetření

6.4.1 Prezentace výsledků první fáze výzkumu

Ověření dílčích cílů C1, C2, C3, C4

Verbálně získaná data byla zpracována do písemné podoby. Výstupy rozhovorů jsou rozděleny do dvou kategorií. První kategorii tvoří žáci prvního ročníku, druhou tvoří žáci třetího ročníku.

První kategorie – žáci prvního ročníku

Žák č. 1: Jan - Janovi je 15 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Jan žije se svými rodiči a jedním bratrem v menším bytě. Jeho bratr je mladší a tak nemohl pomoci s výběrem střední školy. Má dva strýce a oba pracují jako truhláři. Oba také mají vlastní dům s velkou zahradou. Proto se malý Jan chtěl stát zahradníkem. Později zkusil se svými strýci pracovat se dřevem a tato práce se mu zalíbila. Rodiče měli od začátku jasno, že by tedy měl pokračovat v rodinném řemeslu.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Práce se dřevem se mu líbila, ale hlavní důvod proč si školu vybral, byla jeho rodina.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Nikdy neměl ve škole špatné výsledky, ví, že do života bude školu potřebovat. Navíc mu jeden ze strýců slíbil po vyučení dobré uplatnění.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Se školou je spokojený, líbí se mu, praxe ho baví a jako výhodu bere to, že má školu v blízkosti svého bydliště.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Jan doufá, že mu to se strýcem vyjde a bude natolik šikovný, aby s ním mohl ve firmě pracovat.

Žák č. 2: Matěj - Matějovi je 16 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Bydlí s rodiči a starší sestrou v rodinném domě v odlehlejší části města. Jeho dvacetiletá sestra nyní studuje vysokou školu. Jeho rodiče na něj měli vždy vysoké nároky a proto i při výběru školy doufali, že se stane inženýrem.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Matěj již jeden rok navštěvoval elektrotechnickou školu, protože se od mala chtěl stát programátorem. Na školu se sice dostal, ale první ročník nezvládl a tak se nakonec rozhodl pro něco jednoduššího a přestoupil na úplně jiný obor. Doufal, že tuto školu zvládne, ale ani on ani jeho rodiče moc spokojení nebyli.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Dokončit studium musí aspoň na této škole, ale rád by dál pokračoval, protože si nemyslí, že by měl vyučený dobré pracovní nabídky.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Škola se mu líbí, zaujaly ho i finanční příjmy z praxí. Myslí si, že v té situaci si vybral nejlépe.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Chce pokračovat dál, alespoň by měl rád maturitu. Jeho rodiče však pořád doufají, že zvládne i vysokou školu.

Žák č. 3: Vít - Vítovi je 15 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Vít žije se svými rodiči a starším bratrem na vesnici v rodinném domě. Už od mala chtěl být on i jeho bratr truhlář po otci. Často mu pomáhali v jeho truhlářské dílně. Bratr právě vystudoval stejný obor a i to byl důvod, proč si ho Vít vybral.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Mezi hlavní faktory patří jeho otec, který vlastní truhlářskou dílnu a nyní v ní může zaměstnat staršího bratra a později i samotného Víta. K výběru mu pomohlo i to, že jeho bratr studoval na stejné škole, se kterou byl spokojený.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Doufá, že vše vyjde a on bude moci pracovat v rodinném podniku.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Díky zkušenosti s pracovními nástroji od dětství je výrazněji lepší než ostatní. Školu má rád stejně jako práci se dřevem, je maximálně spokojený.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Se studiem problém nemá, je dostatečně chytrý, ale chce se pouze vyučit a ihned po studiu začít pracovat v truhlářské dílně.

Žák č. 4: Vojtěch - Vojtěchovi je 15 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Vojtěch je jedináček a s matkou bydlí ve městě v menším bytě. Jejich finanční situace není nejlepší a on proto ví, že nejlepší by bylo se jen vyučit a začít pracovat a tím matce finančně pomoci. S tím ona ale nesouhlasí, byla by ráda, kdyby studoval co nejdéle.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Školu si vybral hlavně kvůli tomu, aby pomohl matce. Zaujaly ho i finanční příjmy z praxí a blízkost školy. Práce se dřevem mu nevádí, škola se mu líbí. Důležitý faktor byl i to, že si tento obor vybral jeho nejlepší kamarád. To ho přesvědčilo, že tento obor chce také studovat.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Jeho studijní výsledky nikdy nebyly špatné, a tak by se chtěl vyučit, a potom studovat střední školu.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Je spokojený, že si tento obor vybral stejně jako jeho kamarád. Je pro něj jednodušší být ve třídě s někým, koho dlouho zná. Studium neshledává jako náročné a praxe mu také nedělají problém.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Plánuje se jen vyučit a začít pracovat. Není si ale jistý, zda dokáže najít uplatnění jako truhlář pouze s vyučením. Pokud by se změnila finanční situace v rodině, mohl by ve studiu pokračovat.

Druhá kategorie – žáci třetího ročníku

Žák č. 5: Ivan - Ivanovi je 18 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Ivan bydlí v panelovém domě na sídlišti se svými rodiči. Má staršího bratra, ale ten už bydlí se svou přítelkyní mimo město. Nikdy si nebyl jistý, co přesně chce dělat. Jako malý si přál být kosmonautem. To však samozřejmě nemohlo vyjít. Na základní škole ho bavily práce se dřevem. Proto rodiče napadlo, že by se mohl stát truhlářem. Ivan neměl jinou představu a tak nenamítal.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Nebyl si jistý, jaký obor si vybrat. Jen věděl, že na maturitní obory nemá dost dobré výsledky. Rodiče ho do ničeho netlačili, ale když mu navrhli tento obor, tak souhlasil.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Věděl, že jeho rodiče si přejí, aby se alespoň vyučil. I on ví, že by bez něj nemohl pokračovat v řemeslu, které ho baví. Takže motivace vychází i z vlastní iniciativy.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

S výběrem je spokojený, škola se mu líbí, za celé tři roky neměl nějaké větší problémy se studiem. Práce se dřevem ho baví více, než čekal. Navíc se mu líbily i finanční příjmy z praxí.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Nyní dostal nabídku od jedné firmy, která hledá truhláře. Přemýšlí, že by mohl ihned po studiu jít pracovat.

Žák č. 6: Karel Karlovi je mu 19 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Karel vyrůstal v bohaté rodině ambiciózních rodičů, kteří vlastní byt v centru města. Jelikož je jedináček, byly veškeré ambice vloženy do něj. Chtěl být lékařem, ale jeho studijní výsledky mu to nedovolily.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Na tento obor přestoupil po neúspěšném absolvování střední školy, jejíž obor byl maturitní.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Chtěl by se vyučit a poté pokračovat ve studiu dál. Navíc ví, že bez vyučení nemá moc možností, kde se uplatnit. Jeho rodiče by také chtěli, aby pokračoval ve studiu dál.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

S výběrem je dle možností spokojený. Ale práci se dřevem moc rád nemá. Raději by se věnoval jinému řemeslu. Možná si měl vybrat jiný obor.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Mezi hlavní plány patří dokončit nejen studium v tomto oboru, ale vzdělávat se dál. Zatím ale neví, v jaké oblasti by byl nejspokojenější. Bojí se, že nenajde dobré uplatnění.

Žák č. 7: Michal - Michalovi je 18 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Žije s rodiči a mladší sestrou v rodinném domě na vesnici. Jeho otec je truhlář a přál si, aby syn pokračoval v rodinném řemeslu. Michala však od mala zajímaly automobily a stále si myslí, že by jako automechanik měl po vyučení lepší uplatnění.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Michal má ke škole stále výhrady. Od začátku se mu škola moc nelíbila a ani ho nebaví práce se dřevem. Školu si tedy vybral čistě kvůli rodičům.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Škola pro něj v životě není důležitá, nebaví ho. Tomu odpovídají jeho výsledky. Rodiče ho do studia musí nutit.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Spokojený není. Praxe ho nebaví a finanční příjmy z nich podle něj nejsou dostačující. Je rád, že s ním šel kamarád ze základní školy a mohou tak školu zvládat společně.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Zatím si není jistý, co bude dále dělat. Pokud to půjde, mohl by někdy pracovat ve stejném podniku jako jeho otec, tak jak si to on vždycky přál.

Žák č. 8: Petr - Petrovi je 18 let.

1. Jaké je vaše rodinné zázemí?

Petr žije s rodiči a dvěma sestrami v rodinném domě. Jeho dědeček je truhlářem a vlastní truhlářskou dílnu. Byl by rád, kdyby jeho vnuk v řemeslu pokračoval. Jeho rodiče souhlasí s názorem dědečka a také chtějí, aby se stal truhlářem. Petrovi to nevadí, od mala byl v dílně s dědečkem a pomáhal mu. Je si jistý, že chce být truhlář.

2. Co vás motivovalo k výběru učebního oboru truhlář?

Jeho rodina byla největší motivace k výběru učebního oboru truhlář.

3. Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Největší motivace byla vždy v něm, protože on sám chtěl být truhlářem a alespoň se vyučit. Studium mu problém nedělá a v praxích vyniká.

4. Jak jste spokojený s výběrem školy?

Škola mu celé tři roky nedělala problém, byl spokojený jak s finančními příjmy, tak se školou jako takovou. Obor ho vyloženě baví.

5. Jaké máte profesní plány do budoucna?

Jeho dědeček mu nedávno slíbil, že brzy po vyučení by mohl jeho dílnu převzít. Je tedy rozhodnutý ve studiu nepokračovat a ihned začít pracovat v této dílně.

Shrnutí odpovědí 1. kategorie – žáci prvního ročníku

Jaké je vaše rodinné zázemí?

Mimo Vojtěcha, uvádí zbývající tři žáci dobré rodinné zázemí.

Co vás motivovalo k výběru učebního oboru?

U této otázky převládají rodinné důvody.

Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Dva žáci jsou motivováni možností práce s rodinou, ale u dvou žáků se jedná o nutnost, k zajištění základních potřeb.

Jak jste spokojený s výběrem školy?

U této otázky se odpovědi žáků rozcházejí, pro jednoho je důležitá blízkost školy od domova, pro druhého to, že je s kamarádem, třetímu vyhovuje *odměna za produktivní práci*, čtvrtého v této škole těší uznání jeho schopností.

Jaké máte profesní plány do budoucna?

Dva žáci by rádi po ukončení studia nastoupili do zaměstnání, a dva žáci by rádi pokračovali ve studiu na střední škole.

Shrnutí odpovědí 1. kategorie – žáci třetího ročníku

Jaké je vaše rodinné zázemí?

Mimo Karla, který žije v domácnosti vysokoškolských rodičů, jsou ostatní tři žáci v rodinách, kde je někdo vyučen v oboru.

Co vás motivovalo k výběru učebního oboru?

U této otázky se odpovědi žáků rozcházejí, jednoho motivovali rodiče, druhého špatný prospěch na základní škole, třetí žák měl špatný prospěch na střední škole a čtvrtý studuje tento obor z donucení.

Jaká je vaše motivace k dokončení studia?

Dva žáci chtějí dostudovat, protože je obor baví, pro zbývající žáky je to z nutnosti.

Jak jste spokojený s výběrem školy?

Dva žáci jsou ve škole moc rádi, dva to v této škole nebaví.

Jaké máte profesní plány do budoucna?

Jeden žák převezme dílnu od svého dědečka, jeden půjde pracovat s otcem do podniku, a dva žáci by rádi pokračovali ve studiu.

C1: U vzorku respondentů zjistit z jakých sociálních poměrů pochází.

Z odpovědí dotazovaných žáků vyplývá, že až na Vojtěcha, všichni žáci pochází z dobrého rodinného prostředí a na podobné sociální úrovni.

C2: U vzorku respondentů zjistit, jaká je jejich motivace k dokončení studia.

Všichni žáci si shodně uvědomují, že dostudovat učební obor musí a učení jim nedělá žádné větší potíže a převážně jsou na škole rádi.

C3: U vzorku respondentů zjistit, jak jsou spokojení s výběrem školy.

Na tuto otázku byli odpovědi respondentů v kvalitativním výzkumu nejednoznačné a každý uváděl (jak je výše prezentováno) jiný důvod. Pro ověření dílčího cíle bylo

současně využito získaných dat z kvantitativního výzkumu. Na otázku, zda by žáci si vybrali opět stejnou školu, odpovědělo v kladné škále 84,7 %, žáků, v záporné 13,9 % a 3,1 % se vyjádřilo, že neví. Přestože v osobních rozhovorech byla patrná rozpolcenost se spokojeností s výběrem školy, v dotazníkovém šetření je jednoznačná spokojenost žáků s výběrem školy.

C4: U vzorku respondentů zjistit, jaké mají profesní plány do budoucna.

Z osmi dotazovaných žáků chtějí čtyři po ukončení studia začít hned pracovat. Většinou už mají místo zajištěné, další čtyři žáci chtějí dál studovat a své studium ukončit maturitou. Studenti, kteří chtějí dál pokračovat ve studiu, jsou dva z 1. ročníku a dva z 2. ročníku. Lze tedy konstatovat, že nepřevládá snaha pokračovat ve studiu u žáků vyšších ročníků.

6.4.2 Prezentace výsledků druhé fáze výzkumu

Ověření dílčích cílů C5, C6.

K ověření dílčích cílů C5 a C6 bylo použito dotazníku a dosažené hodnoty výzkumného šetření jsou v níže uvedených tabulkách vyjádřeny v procentech.

Tab. č. 2 Motivační faktory k výběru oboru

Kdo nebo co vás nejvíce ovlivnilo při výběru učebního oboru	spíše ano	ano	rozhodně ano	spíše ne	ne	rozhodně ne	nevím
Přání rodičů (někdo už v oboru dělal nebo dělá)		50,8			49,2		
Máme vlastní truhlářskou dílnu		16,9			83,1		
Vlastní rozhodnutí (rodiče mi do toho nemluví)	46,2		10,8	9,2	6,1	27,7	
Někdo ze sourozenců		18,5			81,5		
Někdo z kamarádů (kdo už školu absolvoval)	21,5	4,6	9,2	38,4	21,5	1,5	3,3
Možnost uplatnění v praxi	36,9	4,6	18,5	30,8	1,5		7,7
Hezké prostředí školy	52,3	9,2	4,6	18,5	4,6		10,8
Reference na dobrý učitelský kolektiv	29,2	12,3		12,3	6,2		40
Práce se dřevem mne baví	53,8	21,5	13,8	3,1	1,5		6,15
Blízkost školy	33,8	4,6		47,7	10,8		3,1
Možnost účasti na volnočasových aktivitách školy	30,8			63,1			6,1
Možnosti získání praxe v zahraničí	12,3	20		35,4	21,5		10,8
Návštěva a prezentaci zástupců školy	18,5	6,2	1,5	40	7,7		26,1
Informace z webových stránek školy	21,5	52,3	3,1	16,9	1,5		4,7
Získání práce s velkými finančními příjmy	24,6			26,2			49,2
Láska k ruční práci, zvláště se dřevem	47,7	26,2	10,8	10,8	3		1,5
Jiné (uved'): _____							
Máte za sebou už pár měsíců, případně roků školy odpovězte prosím ještě na jednu otázku.							
Myslíte si, že byste si opět vybral stejnou školu?	18,5	15,3	49,2	10,8	3,1	0	3,1

*výsledky jsou uvedeny v procentech

C5: U vzorku respondentů zjistit, zda se pro volbu rozhodli na základě doporučení rodičů.

Na základě získaných výsledků z dotazníkového šetření, lze konstatovat, že se žáci pro svůj obor jednoznačně nerozhodli na základě doporučení rodičů. Doporučení rodičů vykazalo 50,8 % respondentů a 49,2 % respondentů uvedlo, že si obor vybrali na základě svého samostatného rozhodnutí. Dosažené procentuální výsledky předkládá výše uvedená tabulka č. 2. Posouzení, který motivační faktor ovlivnil žáky mimo rodiče, předloží mimo jiné následující dílčí cíl C6.

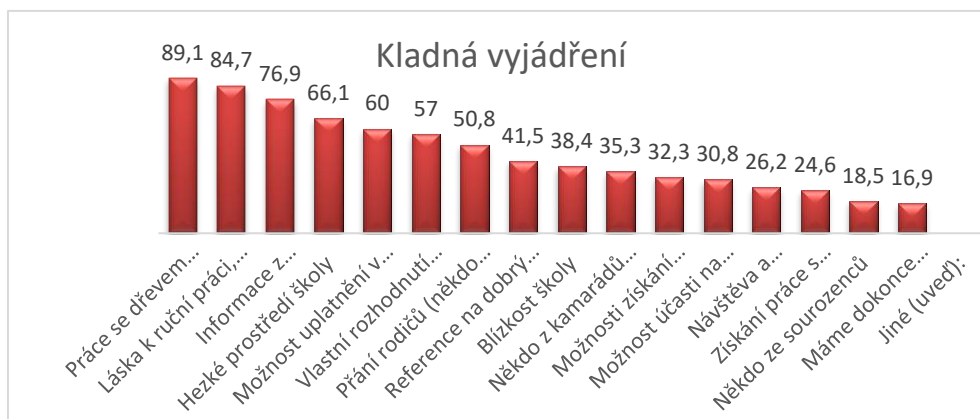
C6: Na základě sběru dat zjistit, hierarchii motivů pro volbu povolání truhlář.

Ke zmapování hierarchie motivačních faktorů k volbě povolání truhlář byly dosažené výsledky z výzkumného šetření rozděleny a zpřesněny na kladné a záporné vyjádření respondentů. Tedy výsledky škály odpovědí *rozhodně ano, ano a spíše ano* byly sečteny a dosažené hodnoty jsou uvedeny v procentuálním vyjádření v následující tabulce č. 3 a grafu č. 1 od nejvyšší dosažené hodnoty, která **respondenty nejvíce ovlivnila** při výběru povolání. Stejným způsobem byly zpracovány dosažené hodnoty v záporných vyjádřeních respondentů. Dosažené hodnoty záporných vyjádření respondentů jsou uvedeny v tabulce č. 4 a grafu č. 2 a vykazují faktory, které **nejméně ovlivnily respondenty** při výběru profese.

Tab. č. 3 Kladné vyjádření respondentů k motivačním faktorům

Motivační faktory – kladná vyjádření	
Práce se dřevem mne baví	89,1
Láska k ruční práci, zvláště se dřevem	84,7
Informace z webových stránek školy	76,9
Hezké prostředí školy	66,1
Možnost uplatnění v praxi	60
Vlastní rozhodnutí (rodiče mi do toho nemluvili)	57
Přání rodičů (někdo už v oboru dělal nebo dělá)	50,8
Reference na dobrý učitelský kolektiv	41,5
Blízkost školy	38,4
Někdo z kamarádů (kdo už školu absolvoval)	35,3
Možnosti získání praxe v zahraničí	32,3
Možnost účasti na volnočasových aktivitách školy	30,8

Návštěva a prezentaci zástupců školy	26,2
Získání práce s velkými finančními příjmy	24,6
Někdo ze sourozenců	18,5
Máme dokonce vlastní truhlářskou dílnu	16,9
Jiné (uveď):	

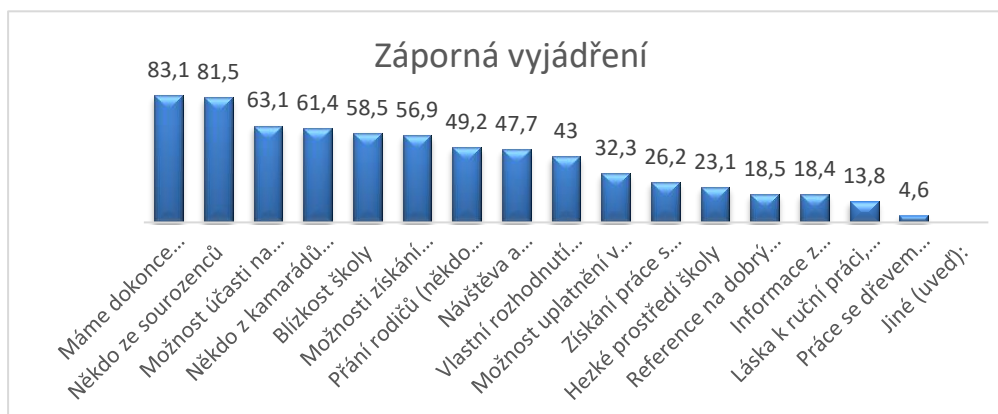
Graf č. 1 Kladná vyjádření respondentů k motivačním faktorům

Z výše uvedených hodnot jasně vyplývá, že nejsilnějším motivem u respondentů pro výběr profese truhlář, je obliba práce se dřevem. Zde respondenti ve svých vyjádřeních dosáhli 89,1 %. To se potvrzuje na další nejvyšší dosažené hodnotě 84,7 %, kterou je záliba k ruční práci. Jak se z šetření ukázalo, nezanedbatelným a významným motivačním prvkem jsou informace získané na základě webových stránek školy. Následuje hezké prostředí školy, možnost uplatnění v praxi, vlastní rozhodnutí (rodiče mi do toho nemluvili). Přání rodičů (někdo už v oboru dělal nebo dělá) uvedli respondenti až na sedmém místě a tento faktor dosáhl 50,8 %.

Pro upřesnění hierarchie motivačních faktorů respondentů byla zpracována i tabulka č. 3 a graf č. 2 s motivačními faktory, které **nejméně respondenty ovlivnili** při volbě profese. Nejvyšších hodnot (tedy hodnoty, která respondenty nejméně ovlivnila) dosáhl motivační faktor vlastní truhlářské dílny 16,9 %, což může být zapříčiněno, že respondenti ani jejich příbuzní truhlářskou dílnu nemají. Dosažené hodnoty se záporným vyjádřením dokresluje data získaná z výše uvedené tabulky kladných odpovědí a jsou zde uvedena jen pro upřesnění šetření.

Tab. č. 3 Záporná vyjádření respondentů k motivačním faktorům

Motivace k výběru oboru - záporná vyjádření respondentů	
Máme dokonce vlastní truhlářskou dílnu	83,1
Někdo ze sourozenců	81,5
Možnost účasti na volnočasových aktivitách školy	63,1
Někdo z kamarádů (kdo už školu absolvoval)	61,4
Blízkost školy	58,5
Možnosti získání praxe v zahraničí	56,9
Přání rodičů (někdo už v oboru dělal nebo dělá)	49,2
Návštěva a prezentaci zástupců školy	47,7
Vlastní rozhodnutí (rodiče mi do toho nemluvili)	43
Možnost uplatnění v praxi	32,3
Získání práce s velkými finančními příjmy	26,2
Hezké prostředí školy	23,1
Reference na dobrý učitelský kolektiv	18,5
Informace z webových stránek školy	18,4
Láska k ruční práci, zvláště se dřevem	13,8
Práce se dřevem mne baví	4,6
Jiné (uveď):	

Graf č. 2. Záporná vyjádření respondentů k motivačním faktorům

6.5 Závěr šetření

Kvalifikované předpoklady

KP1: U respondentů převládá dobré rodinné zázemí, nad neuspokojivým rodinným zázemím.

K ověření kvalifikovaného předpokladu KP1 poskytuje výsledky šetření dílčí cíl C1. Výsledky šetření, kterému se věnovala první fáze výzkumného šetření, neprokázaly, že by žáci učební oboru truhlář pocházeli z neuspokojivého rodinného prostředí a **kvalifikovaný předpoklad KP1 se potvrdil.**

KP2: Respondenty motivuje k dokončení studia dobré uplatnění na trhu práce.

K ověření kvalifikovaného předpokladu KP2 byl zpracován a vyhodnocen dílčí cíl C2. Z šetření vyplývá, že motivace k dokončení profesní přípravy není u žáků jednoznačná a názory jednotlivých respondentů se různí. Někteří studují na přání rodičů, jiní z důvodu špatného prospěchu na základních školách. Vědí, že ukončit přípravu na povolání je důležité, ale o motivaci pro dobré uplatnění na trhu práce se žádný z dotazovaných respondentů nevyjádřil. Lze tedy konstatovat že, **kvalifikovaný předpoklad KP2 se nepotvrdil.**

KP3: U respondentů převládá spokojenost nad nespokojeností s výběrem školy.

K ověření kvalifikovaného předpokladu, byl zpracován dílčí cíl C3. V tomto šetření bylo použito jak kvalitativní, tak kvantitativní metody výzkumu. Dle získaných dat, se žáci v kvalitativním výzkumu vyjadřovali různorodě, ale kvantitativní šetření jasně prokázalo spokojenost s výběrem školy. **Kvalifikovaný předpoklad KP3 se potvrdil.**

KP4: Respondenti z třetího ročníku budou chtít pokračovat ve studiu častěji než respondenti z prvního ročníku.

Pro ověření kvalifikovaného předpokladu byl zpracován dílčí cíl C4. Šetření prokázalo, že dál ve studiu chtějí pokračovat dva žáci z prvního ročníku a dva z druhého ročníku. Lze tedy konstatovat, že nepřevládá snaha pokračovat ve studiu u žáků vyšších ročníků a tím se **kvalifikační předpoklad KP4 nepotvrdil.**

KP5: U dotazovaných respondentů bude převládat jako motivační faktor vliv rodičů nad ostatními motivačními faktory.

K ověření kvalifikovaného předpokladu byla zpracována data z kvantitativního šetření v dílčím cíli C5. Šetření prokázalo, že nejvýraznějším motivem pro výběr

profese je záliba žáků k práci se dřevem. Tento motiv vykazalo 89,1 % žáků. Vliv rodičů na žáky při výběru povolání uvedlo 49 % žáků a tento motivační faktor dosáhl až sedmého pořadí. Z výše uvedených skutečností vyplývá, **že kvalifikovaný předpoklad KP5 se nepotvrdil.**

6 Závěr

Hlavním cílem výzkumné šetření předložené bakalářské práce bylo zjistit, které motivační faktory žáky středního odborného učiliště nejvíce ovlivnily při výběru učebního oboru truhlář. Současně bylo cílem práce zmapovat, z jakého rodinné zázemí žáci pocházejí, zda jsou s výběrem školy spokojeni, jaké mají profesní plány do budoucna a čím jsou motivováni k dokončení studia.

Teoretická část práce se věnuje prezentaci základních teorií vztahujících se k motivaci jako jedním ze základních psychických procesů osobnosti. Předkládá specifikaci odborného učňovského školství a definuje období adolescence. Popisuje řemeslnou historii a historii profese truhlář. Dále se zaměřuje na popis odborného vzdělávání v oboru a získané kompetence během přípravy na budoucí povolání, včetně možností následného profesního růstu.

Cílovou skupinou pro výzkumné šetření v praktické části práce byli žáci střední odborné školy v oboru truhlář. Pro získání potřebných odpovědí na výzkumné otázky bylo šetření rozděleno do dvou fází.

V první fázi byla použita kvalitativní metoda se čtyřmi žáky z prvního ročníku a čtyřmi žáky ze třetího ročníku. Žáci odpovídali na otázky, které zjišťovaly jaké je jejich rodinné zázemí, co je motivovalo k výběru učebního oboru, jakou mají motivaci k dokončení studia, jak jsou spokojeni s výběrem školy a jaké mají profesní plány do budoucna.

Ve druhé fázi šetření byla použita kvantitativní metoda formou dotazníku vlastní konstrukce. Toho šetření se zúčastnilo 65 respondentů ze všech třech ročníků odborného učiliště a bylo prioritně zaměřeno na získání motivačních faktorů, které žáky při volbě budoucího povolání nejvíce ovlivnily. Data získaná dotazníkovým šetřením byla zanesena do tabulek a dosažené hodnoty respondentů jsou uvedeny v procentech.

Práce obsahuje 5 kvalifikovaných předpokladů a pro jejich potvrzení nebo případné vyvrácení bylo zpracováno 6 dílčích cílů (viz oddíl 5.1), přičemž ověření dílčího cíle C1, C2, C4 vychází pouze z kvalitativního výzkumu. K ověření dílčích cílů C3, C5 a C6. byla použita kvantitativní metoda.

Z výsledků kvalitativního šetření vyplývá, že respondenti vykazují dobré rodinné zázemí, převážně si uvědomují potřebu úspěšného dokončení studia. Přesto pouze čtyři z osmi dotazovaných uvedlo, že by rádi pokračovali ve studiu a svou profesní přípravu na budoucí povolání zakončili maturitní zkouškou. Jednalo se dva žáky z prvního ročníku a dva žáky ze třetího ročníku. Otázky, zda se pro profesi truhlář rozhodli na základě doporučení rodičů a zda by si znovu vybrali stejnou školu, zpracovává současně druhá fáze výzkumného šetření.

Z dotazníkového šetření druhé fáze výzkumu jasně vyplývá spokojenost žáků s výběrem školy. Zde se v kladné škále pro výběr stejné školy vyjádřilo 84,7 %, žáků, v záporné 13,9 % a 3,1 % uvedlo, že neví. Při osobních rozhovorech na danou otázku byla u žáků patrná částečná rozpolcenost. To může být způsobeno tím, že v osobním rozhovoru můžou jednotliví respondenti projevit více svůj názor.

Šetření, které bylo zaměřeno na zmapování motivačních faktorů, které žáky pro výběr profese nejvíce ovlivnily, prokázalo, že prioritními faktory je pro respondenty jejich obliba pracovat se dřevem 89,1 % a záliba k ruční práci 84,7 %. Významným motivačním faktorem byl pro respondenty vliv prezentace oboru na webových stránkách školy. Pro tento faktor se vyjádřilo 76,9 % respondentů. Dalším významný prvek, který respondenti uvedli, bylo hezké prostředí školy, pro které se vyjádřilo 66,1 % dotazovaných žáků. Z výsledků je zřejmé, že využití prezentace školy na internetu, případně na sociálních sítích je pro školy krok správným směrem. Předpokládaný nejvyšší vliv rodiny na respondenty při výběru budoucí profese, se na základě dotazníkového šetření, neprojevil a vliv rodičů uvedlo 50,8 % dotazovaných žáků. S ohledem na adolescentní období vývoje respondentů, kteří dotazník vyplňovali, se ale dá takový výsledek pochopit. Období dospívání je především, kromě profesní přípravy, obdobím separace adolescenta od rodiny. Adolescenti na své cestě za dospělostí, neradi přiznávají, že by se nechali ovlivnit rodiči a tato jejich potřeba mohla výsledky šetření mírně ovlivnit.

Volba budoucího povolání je pro žáky, kteří končí povinnou školní docházku jedním z nejzásadnějších rozhodnutí. Vybrat si nejvhodnější profesi a současně i vhodnou vzdělávací instituci, je pro žáky a jejich rodiče nelehký úkol. Zájem o řemeslné profese je stále na ústupu, ale předložená práce poukázala na skutečnost, že žáci, kteří si pro své povolání vybrali obor truhlář, jsou se svým výběrem spokojeni a pokud by měli znovu volit, vybrali by si stejnou školu a to je jistě pozitivní skutečnost.

Seznam použité literatury

- BEDRNOVÁ, Eva a Ivan NOVÝ, 1994. Psychologie a sociologie v řízení firmy: cesty efektivního využití lidského potenciálu podniku: vysokoškolská učebnice pro studující Vysoké školy ekonomické v Praze i studující ekonomických fakult jiných vysokých škol. Praha: Prospektrum.. ISBN 80-7175-010-7.
- DVOŘÁK, Dominik 2005. *Efektivní učení ve škole*. Přeložil. Praha: Portál. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-556-3.
- FRANKL, Viktor Emil a Elisabeth S. LUKAS, 1997. *Vůle ke smyslu: vybrané přednášky o logoterapii*. 2. čes.vyd. Brno: Cesta.
- HENDL, Jan, 2005. *Kvalitativní výzkum-základy metodiky a aplikace*. Praha: Portál. 1. vyd. ISBN 80-7367-040-2.
- JANÁK, Karel a Pavel KRÁL, 2003. Technologie I: pro studijní obor Nábytkářství. Praha: Informatorium. ISBN 80-7333-003-2.
- JANOTKA, Miroslav, 1987. *Řemesla našich předků*. Praha: Svoboda. Prémie Členské knihovny. ISBN 25-105-87.
- JEDLIČKOVÁ, Iva, 2004. Sociální příspěvek – K profesní přípravě mládeže. Gaudeamus, Univerzita Hradec Králové. ISBN 80-7041-283-6.
- JŮVA, Vladimír, 2001 Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium. Brno: Paido. ISBN 80-85931-95-8.
- KOUŘIL, Jan a František BUBEN, 2003. *Truhlářství: tradice z pohledu dneška*. Praha: Grada. Stavitel. ISBN 80-247-9056-4.
- KRAUS, Blahoslav a Věra POLÁČKOVÁ, 2001. *Člověk - prostředí - výchova: k otázkám sociální pedagogiky*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-004-2.
- KYRIACOU, Chris, 2004. Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování. 2. vyd. Přeložil Dominik DVOŘÁK, přeložil Milan KOLDINSKÝ. Praha: Portál. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-965-8.
- MADSEN, Kristen Bent, 1979. *Moderní teorie motivace*. Praha: Academia.
- MASLOW, Abraham Harold, 2000. *Ku psychologii bytí*. Modra: Persona. ISBN 80-967980-4-9.
- MARTINEC, Lubomír a Jan HUČÍN, 2006. *Motivace, aspirace, učení: hodnocení úrovně vzdělání v ČR s ohledem na krajevou diferenciaci*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání. ISBN 80-211-0504-6.
- MARTINEC, Lubomír, 2007. *Motivace, aspirace, učení II: hodnocení úrovně vzdělání v ČR s ohledem na krajevou diferenciaci*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání. ISBN 978-80-211-0543-0.
- MEZERA, Antonín, 2008. Pro jaké povolání se hodím?: jak si vybrat střední a vyšší odbornou školu a snad i budoucí povolání. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2395-9.
- NAKONEČNÝ, Milan, 1997. *Psychologie osobnosti*. Vyd. 2. Praha: Academia. ISBN 8020006281

- PETŘÍK, Karel, 1995. *Základy výuky odborného výcviku: v učebním oboru truhlář*. Praha: Fortuna, Jungmanova 7 110 00 Praha 1. ISBN 80-7168-281-0.
- PLHÁKOVÁ, Alena, 2004. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia. ISBN 80-200-1387-3.
- PRÁŠILOVÁ, Michaela, 2006. *Tvorba vzdělávacího programu*. Praha: Triton. První pomoc pro pedagogy. ISBN 80-7254-712-7.
- PRŮCHA, Jan, 1997. *Moderní pedagogika*. 1.vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-17-3.
- REICHEL, Jiří, 2009. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha: Grada. 1. vyd. ISBN 978-80-247-3006-6.
- STRAUSS, Anselm a Juliet M. CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu-postupy a techniky zakotvené teorie*. Brno: Albert. 1. vydání. ISBN 80-85834-60-X.
- ŠTIKAR, Jiří, 2003. *Psychologie ve světě práce*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0448-5.
- TURECKIOVÁ, Michaela, 2004. *Řízení a rozvoj lidí ve firmách*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 80-247-0405-6.
- VÁGNEROVÁ, Marie, 2000. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál. ISBN 8071783080.
- WALTEROVÁ, Eliška, 2004. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-083-2.

Seznam tabulek a grafů

Tab. č. 1 Složení respondentů dle ročníku.....	29
Tab. č. 2 Motivační faktory k výběru oboru.....	37
Tab. č. 3 Kladná vyjádření respondentů k motivačním faktorům	38
Tab. č. 3 Záporná vyjádření respondentů k motivačním faktorům	40
Graf č. 1 Kladná vyjádření respondentů k motivačním faktorům	39
Graf č. 2. Záporná vyjádření respondentů k motivačním faktorům.....	40